

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิต
ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Stakeholder Opinions on Graduate Competency Requirements in Graduate
Certificate Programs, Teaching Professional Field, Faculty of Education,
KamphaengPhet Rajabhat University

มนตรี หลินภู¹, อังสุรีย์ พันธแก้ว², ขวัญชัย ช้วนนา³ และ จารุนันท์ ขวัญแนน⁴

Montree Linphoo¹, Aungsuree Punkaew², Khwanchai Khuana³ and Jarunan Khwannan⁴

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพ, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Graduate Certificate Program, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹montreegate@hotmail.com

Retrieved: March 3, 2024; Revised: April 5, 2024; Accepted: April 7, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิตในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนาโดยมีกรอบแนวคิดที่ศึกษา 4 ด้าน คือ 1) สมรรถนะด้านความรู้ 2) ด้านเจตคติ 3)ด้านทักษะและ 4) ด้านจริยธรรม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 6 คน ศิษย์เก่า จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน และผู้อำนวยการโรงเรียน/วิทยาลัยและครู จำนวน 4 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์กลุ่มและการประชุมสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะด้านความรู้ นักศึกษาจะต้องมีความรู้ด้านศาสตร์การสอน หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน เข้าใจจิตวิทยาผู้เรียนและการประยุกต์ใช้ มีความรู้ด้านการวิจัย รู้จักวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตรและเป็นผู้ติดตามองค์ความรู้ทางการศึกษาอยู่เสมอ 2) สมรรถนะด้านเจตคติ นักศึกษาจะต้องมีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองทั้งทักษะวิชาการและทักษะชีวิต มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นครูไว้สูงสุด 3) สมรรถนะด้านทักษะ นักศึกษาจะต้องมีทักษะการสื่อสาร มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายดึงดูดความสนใจของนักเรียน ควบคุมชั้นเรียนได้ ประยุกต์สื่อเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม 4) สมรรถนะด้านจริยธรรม นักศึกษาจะต้องมีจิตอาสา มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ประพฤติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูและกฎระเบียบของโรงเรียน เป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนและวางตัวเป็นกลาง ไม่มีอคติต่อผู้เรียน

คำสำคัญ: สมรรถนะ; หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู; ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Abstract

The objective of this research was to study the opinions of stakeholders regarding the competency requirements of graduate diploma program students, teaching Profession, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University. This study is descriptive qualitative research. The four groups of key-informants included 6 current students, 2 alumni, 2 educational supervisors, and 4 school/college directors and teachers, all were obtained by purposive selection. The tools used were structured interviews through focus groups. Data were analyzed by content analysis.

The research results found that 1) Knowledge competency: students must have knowledge of teaching science, principles of classroom management, understand learner psychology and its applications, have research knowledge, know how to analyze, and design curriculum and follow the new educational knowledge; 2) Attitudinal competency: students must be motivated to learn, eager to develop themselves in both academic and life skills, have love and faith in the teaching profession, uphold the honor and dignity of being a teacher to the utmost; 3) Skill competency: students must have communication skills, have teaching techniques that attract the attention of students, take control of the class, apply technological media to use in teaching and learning appropriately; 4) Ethical competency: students must have volunteer spirit, be responsible, punctual, and behave according to the teaching professional code of ethics and school regulations, be a role model for students and remain neutral, there is no bias towards students.

Keywords: Competency; Graduate Diploma Program Teaching professional field; Stakeholders

บทนำ

หลักสูตรสมัยใหม่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญและมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะปฏิบัติ สามารถปรับตัวได้ในสภาวะการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะต้องมีสมรรถนะที่ทำได้ทำเป็น รู้ลึกรู้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอาชีพและการดำเนินชีวิตของตนเองได้ เรียกว่า “หลักสูตรฐานสมรรถนะหรือหลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ” ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งพัฒนาด้านทักษะ ความรู้ความสามารถ เจตคติ ค่านิยมและบุคลิกต่างๆ ที่สามารถสังเกตได้และไม่ได้ที่สามารถนำไปประยุกต์ในการทำงานของตนเองหรือการเรียนให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและอนาคตของผู้เรียนในอนาคต (สุวิทนา สงวนรัตน์ และ ชวน ภารังกุล, 2564; ชัชชนิษฐ์ จันวงศ์ เตือน และ วริญดา บรรหาร, 2565) สอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษา OBE (Outcome-based education) ที่เน้นเป้าหมายหรือผลลัพธ์เป็นสำคัญเมื่อสิ้นสุดประสบการณ์การศึกษา นักเรียนแต่ละคนจะต้องบรรลุเป้าหมายหรือความสำเร็จในการเรียนรู้ (สมชาย เทพแสง และคณะ, 2566) เช่นเดียวกับเป้าหมายการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่เน้นการสร้างหลักสูตรที่ทันสมัย ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศและการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลซึ่งมุ่งให้เกิดการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (ฐิติมา ญาณะวงษา และคณะ, 2564)

นอกจากนี้ เกณฑ์การประเมินหลักสูตรอย่าง AUN-QA (ASEAN University Network Quality Assurance) ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินเพื่อรับรองหลักสูตรทางวิชาการเพื่อยกระดับอุดมศึกษาของ

สถาบันอุดมศึกษาของประเทศในอาเซียนเข้าสู่มาตรฐานสากลและมีพื้นฐานมาจากหลักการจัดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE) ซึ่งเป็นแนวทางที่หลักสูตรจะถูกกำหนดถูกจัดตั้งและถูกดำเนินการบนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่ผู้เรียนควรที่จะเรียนรู้และแสดงออกมาได้เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว (สิทธิชัย แสงอาทิตย์, 2563) และเพื่อตอบสนองความจำเป็นในการพัฒนาและประกันคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความหลากหลายให้เป็นมาตรฐานเดียวกันและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพของบัณฑิตให้ตอบสนองตามความคาดหวังของตลาดแรงงาน สนับสนุนการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและแรงงาน คัดกรองผู้บริโภคและสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและความร่วมมือในอาเซียนโดยอาศัยหลักการสำคัญคือผลักดันการจัดการศึกษาแบบเน้นผลลัพธ์ (วรรณภัทรพร สิริโพธิ์แก้ว และคณะ, 2565) อีกทั้งผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรยังต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียน ผู้ใช้บัณฑิต ผู้สอน สถาบัน รวมถึงหน่วยงานภายนอกต่าง ๆ และส่งเสริมให้หลักสูตรได้พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องด้วยวงจรคุณภาพ Plan-Do-Check-Act (PDCA) (ASEAN University Network (AUN), 2020; อ้างอิงจาก กัญดา อนุวงศ์ และคณะ, 2565; ปาริชาติ บัวเจริญ และ ประภัสสร สมสถาน, 2565)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้มีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบันและกำลังจะครบ 5 ปี ทั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูที่สอนในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภากำหนด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ภายใต้หลักสูตรฐานสมรรถนะ อีกทั้ง จะต้องเข้าสู่การประเมินหลักสูตรด้วยเกณฑ์ AUN-QA ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (OBE) กล่าวคือ มุ่งเน้นการพิจารณาการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้และการออกแบบกระบวนการในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (ปาริชาติ บัวเจริญ และ ประภัสสร สมสถาน, 2565) และเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้แก่ สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ เจตคติ ทักษะปฏิบัติและคุณธรรมจริยธรรมด้านความเป็นครูผนวกกับความรู้เฉพาะทางตามศาสตร์ที่ได้ศึกษามาซึ่งจะทำให้เป็นครูที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของคณะครุศาสตร์ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตครูให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพโดยมีวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำในการประยุกต์ศาสตร์พระราชาใช้ในการผลิตและพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มีคุณภาพสากลด้วยปรัชญาความเชื่อที่ว่า “ครูดีสร้างคน คนดีสร้างชาติ ครุศาสตร์สร้างครูดี” (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2563)

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพโดยยึดเกณฑ์สมรรถนะเป็นฐานและเกณฑ์การประเมิน AUN-QA ซึ่งจะทำให้มั่นใจว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจะเป็นครูที่ถึงพร้อมด้วยสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมจริยธรรมรวมถึงบุคลิกภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนา มีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 กลุ่ม ทั้งหมด 14 คน ได้แก่ กลุ่มศิษย์เก่า จำนวน 2 คน ที่เคยเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู กลุ่มศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 6 คน ที่กำลังเรียนในหลักสูตรปัจจุบัน (หลักสูตร พ.ศ. 2562) ซึ่งสามารถสะท้อนความจำเป็นและความต้องการในรายวิชาต่างๆ ที่ทางหลักสูตรจัดให้มีการเรียนการสอน กลุ่มศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ซึ่งอยู่ในพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่สามารถสะท้อนมุมมอง ความต้องการที่มีต่อหลักสูตรและสมรรถนะของนักศึกษา และผู้อำนวยการโรงเรียนและครู จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สามารถสะท้อน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิตครู ทั้งหมดได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติในการคัดเลือก (Included Criterion) ดังนี้

1. เป็นผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน/วิทยาลัยและข้าราชการครูที่บรรจุเข้ารับราชการไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. เป็นผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและประสานงานระหว่างครูสภากับโรงเรียน/วิทยาลัยในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 จังหวัดกำแพงเพชร
3. เป็นศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู หลักสูตรปี พ.ศ. 2562 และสอบบรรจุเข้ารับราชการครูได้และปฏิบัติหน้าที่ครูมาไม่น้อยกว่า 1 ปี
4. เป็นศิษย์ปัจจุบันที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู หลักสูตรปี พ.ศ. 2562
5. ทั้งหมดเป็นผู้มีความยินดีและสมัครใจในการเข้าร่วมสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อให้ข้อมูลในครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กลุ่มแบบมีโครงสร้าง (structured Interview form) คณะผู้วิจัยร่างแบบสัมภาษณ์กลุ่มแบบมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยประเด็นข้อคำถามที่ครอบคลุมสมรรถนะใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้มีประเด็นคำถาม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวคิด ความจำเป็นขององค์ความรู้ในรายวิชา ที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูจำเป็นต้องรู้ เช่น นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูจำเป็นต้องมีความรู้ด้านการออกแบบและการเขียนแผนการสอนหรือไม่ เพราะอะไร เป็นต้น 2) ด้านเจตคติ มีประเด็นคำถาม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูจำเป็นต้องมี เช่น ท่านคิดว่า ความศรัทธาและจิตวิญญาณความเป็นครูจำเป็นสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูหรือไม่ เพราะเหตุใด เป็นต้น 3) ด้านทักษะ มีประเด็นคำถาม จำนวน 7 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมแสดงออกหรือการทำได้ทำเป็นของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู เช่น ทักษะการคุมชั้นเรียนมีความจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครูหรือไม่ เพราะเหตุใด เป็นต้น และด้าน 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีประเด็นคำถาม จำนวน 7 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความประพฤติให้เหมาะสมกับความเป็นครู เช่น การเสียสละและความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครูจำเป็นต้องประพฤติหรือไม่ เพราะเหตุใด เป็นต้น ซึ่งข้อคำถามทั้งหมดได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายวิชาต่างๆ ที่จัดสอนในหลักสูตรฉบับเดิม ปี 2562 แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 และได้ปรับแก้บางข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้วิจัยประสานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นเบื้องต้น จากนั้นส่งหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน

2. นัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มครั้งนี้กับศิษย์ปัจจุบันในรูปแบบออนไลน์ ส่วนกลุ่มศิษย์เก่าศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน/วิทยาลัยและครูใช้การสัมภาษณ์แบบออนไลน์

3. ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม เบื้องต้น คณะผู้วิจัยแนะนำตัวเองและให้ผู้ให้ข้อมูลแนะนำตัวเอง จากนั้นได้อธิบายวัตถุประสงค์และขอบข่ายของข้อคำถามแต่ละประเด็นซึ่งครอบคลุมสมรรถนะด้านความรู้ เจตคติ ทักษะพฤติกรรมและคุณธรรมจริยธรรม ชี้แจงบทบาทของผู้ให้ข้อมูล และขออนุญาตถ่ายภาพ (ออนไลน์) และจับภาพ (ออนไลน์) พร้อมบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ไปที่ละข้อคำถามจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัว (Saturated data) รายละเอียดวันเวลาและรูปแบบการสัมภาษณ์แสดงตามตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 วันเวลา รูปแบบการสัมภาษณ์และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

วัน/เดือน/ปี	เวลา	รูปแบบ/สถานที่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน/คน
26 ส.ค. 2566	16.30 – 18.00 น.	ออนไลน์ ห้อง Space 6 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร	ศิษย์ปัจจุบัน	6
2 ก.ย. 2566	16.30 – 18.00 น.	ออนไลน์ผ่าน Microsoft Team	ศิษย์เก่า	2
6 ก.ย. 2566	13.00 – 14.30 น.	ออนไลน์ผ่าน Microsoft Team	ศึกษานิเทศก์	2
6 ก.ย. 2566	14.30 – 16.00 น.	ออนไลน์ผ่าน Microsoft Team	ผู้อำนวยการ/ ครูในโรงเรียน/ วิทยาลัย	4

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มทั้งแบบออนไลน์และแบบออนไลน์มาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยมีการถอดความแบบคำต่อคำ (Verbatim) ออกมาเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษร เรียบเรียงเป็นประโยคสนทนาของผู้ให้ข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องด้วยการฟังเสียงบันทึกซ้ำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการวิจัยดังนี้

1. สมรรถนะด้านความรู้ พบว่า บัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอน รู้จักการบริหารจัดการชั้นเรียน ใช้หลักจิตวิทยาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบท ออกแบบและวิเคราะห์หลักสูตรได้ มีความรู้ด้านการวิจัย ติดตามความเคลื่อนไหวของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และรู้จักคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ ตามที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูลดังนี้

“ด้านอาชีพช่าง ครูที่มีความรู้อาชีพช่างหรือการเรียนรู้ที่หลากหลายมีความจำเป็น เด็กก็จะสนใจ ฉะนั้นครูจะต้องมีทักษะการสอนในด้านวิชาชีพ” (ผู้อำนวยการคนที่ 1)

“อันแรกคือรู้เรื่องที่เราจะสอนที่เป็นสาขาวิชาเอก อันที่สองคือการจัดการชั้นเรียน อันที่สามเรื่องหลักสูตร การจัดการชั้นเรียน การวัดประเมินผลอาจจะเป็นหมวดเดียวกันก็ได้” (ศึกษานิเทศก์คนที่ 1)

“พอได้เรียนจิตวิทยาผมว่ามันสำคัญ พอไปเจอเด็กในบริบทชุมชนนั้น ชุมชนไม่เหมือนกัน เช่น อาชีวะ ปฐมวัย เด็กพิเศษ เด็ก สพฐ. บางโรงเรียนก็เป็นโรงเรียนวัด จะต้องไปรู้จักวิทยาของเด็กแต่ละคน พอเราได้มาเรียน ก็เกิดความเข้าใจ” (ศิษย์ปัจจุบันคนที่ 1)

“ข้อสอบการสอบเข้าบรรจุในเรื่องความรู้ความจำแทบจะไม่เจอเลย ดังนั้น การที่เรารู้จักวิเคราะห์ ไม่ ว่าวิเคราะห์ในตัวหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา เป็นการฝึกตัวเราเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์ สามารถทำให้เราตีโจทย์ แตกได้” (ศิษย์เก่าคนที่ 2)

2. สมรรถนะด้านเจตคติ พบว่า บัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูจะต้อง กระตือรือร้นและมีแรงจูงในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รู้จักสร้างความรักและศรัทธารวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู ตระหนักและมีจิตวิญญาณความเป็นครู เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูลดังนี้

“ยุคสมัยนี้ มีความต้องการพัฒนาเร็ว ไม่ว่าจะเป็นโซเชียล มีความจำเป็นจะต้องอัปเดตตัวเองอยู่ตลอดเวลา เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พัฒนาตัวเอง นำไปสู่การประยุกต์ใช้ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน” (ครูคนที่ 2)

“โลกมันเปลี่ยนแปลงเร็วมาก แต่ก่อนเราคิดว่าโลกมันกว้าง โลกปัจจุบันมันแคบลงไม่เหมือนแต่ก่อน เราจะต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อที่จะให้รู้ทันเท่าโลกเสมอครับผม” (ศิษย์เก่าคนที่ 2)

“เด็กในปัจจุบันเขาเก่งมาก ๆ เขารู้ในหลาย ๆ เรื่อง อย่างในเรื่องของภาษาที่เรามองว่า เฮ้ย! เราเก่ง แล้วนะ เราโอเคแล้วนะ แต่ทุกวันนี้ทุกอย่างมันไม่ได้หยุดอยู่กับที่ ทุกอย่างมีการพัฒนาไปเรื่อย ๆ บางเนื้อหาเด็ก เขารู้มาจาก Youtube แล้ว เป็นหน้าที่ของเราที่ต้องไปช่วยขยาย หาความรู้เพิ่มเติม สกิล (Skills) เพิ่มเติม เราต้อง ไม่น้ำเต็มแก้ว เรียนรู้สิ่งใหม่” (ศิษย์เก่าคนที่ 1)

“ประกอบวิชาชีพเป็นครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทุกสาขาอาชีพ เช่น ตำรวจ ทหาร แพทย์ ก็ล้วนแต่ผ่านครู มา ฉะนั้นครูจะต้องตระหนักในวิชาชีพครู รักษาเกียรติไว้ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก” (ผู้อำนวยการคนที่ 1)

3. สมรรถนะด้านทักษะ พบว่า บัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูจะต้องมีเทคนิค การสอนที่หลากหลาย มีทักษะการสื่อสารทั้งวงจนะและอวัจนภาษา ทำงานร่วมกับเพื่อนครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ตามที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูล ดังนี้

“หน้าที่ของเราไม่ใช่สอนอย่างเดียว แต่ครูจะต้องมีหน้าที่จัดการเรียนรู้จัดกิจกรรม คอนเซ็ปต์การสอน จะต้องสื่อสารให้เขารู้เรื่อง ครูจะต้องมีการออกแบบที่หลากหลาย มีลีลาการสอนที่ดึงดูดกระตุ้นให้เด็กอยาก จะเรียนรู้” (ศึกษานิเทศก์คนที่ 2)

“ปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียน เช่น เด็กเก๋้าง ถ้าโตหน่อยก็จะมีความรักในวัยเรียน ครูจะต้องสามารถ ให้ Counselling ให้คำปรึกษา และจะต้องรู้ว่าเด็กมีปัญหาอะไรจริง ๆ เพื่อที่จะหาทางแก้ไขได้ ครูจะต้องคัดกรอง ได้เบื้องต้น” (ผู้อำนวยการคนที่ 2)

“สื่อสารกับนักเรียนมีความจำเป็น โดยเฉพาะผู้ปกครองว่าอยากให้ผู้ปกครองช่วยอะไร รวมถึง บุคลิกท่าทางก็ต้องดีด้วยนะ การพูดกับท่าทางจะต้องไปด้วยกัน” (ผู้อำนวยการคนที่ 2)

“อย่างน้อยต้องมีทักษะการคุมชั้นเรียน การมีเทคนิคแพรวพราวอาจจะไม่ต้องถึงขนาดนั้น มันเป็น ลักษณะของแต่ละคน ลีลาของแต่ละคน” (ศึกษานิเทศก์คนที่ 1)

“หาลูกเล่น พุดง่าย ๆ ว่าหลอกเด็กได้อะครับ ทำยังไงก็ได้ให้เขามีอารมณ์ร่วม ถ้าวิชาการร้อย เปอร์เซ็นต์เด็กก็จะเบื่อ จะต้องมีการเปรียบเทียบ เน้นการปฏิบัติ” (ครูคนที่ 2)

4. สมรรถนะด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า บัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู จะต้องมีความรับผิดชอบ รู้จักเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ประพฤติเป็นแบบอย่างให้กับผู้เรียน วางตัวเป็นกลางไม่มีอคติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเหมาะสม ตามที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อมูลดังนี้

“ร่วมกิจกรรมภายนอกสถานศึกษาอย่างเช่น ร่วมกับจังหวัด ร่วมกับ กอปรน. หรือที่เขาร้องขอมา โดยเฉพาะเทคนิคอูตรดิตถ์ เช่น วิชาชีพทางช่าง เด็กจะต้องมีจิตอาสา เราจะให้แต่เด็กไปก็ไม่ได้ ครูจะต้องไปด้วย จะต้องไปจิตอาสา ต้องไม่คำนึงว่าจะได้ค่าตอบแทนไหม คือ ทำด้วยใจ” (ครูคนที่ 2)

“ผมใช้คำเดียวเลยว่า การกระทำมีอิทธิพลมีความหมายมากกว่าคำสอน ก็คืออยากให้เด็กเป็นแบบไหนครูต้องเป็นแบบนั้น อยากให้เด็กซื่อสัตย์ครูจะต้องซื่อสัตย์ อยากให้เด็กประหยัดอดออมครูก็ต้องเป็นคนพอเพียง เพราะเด็กจะรับรู้เร็วมาก เช่น ครูคนนั้นไม่ถูกกับครูคนนี้” (ศึกษานิเทศก์ 2)

“ถ้าเรามีอคติต่อผู้เรียน ผู้เรียนก็จะมีอคติต่อเรา เราเคยมีประสบการณ์ช่วงสอนหนังสือ เราไม่ชอบหน้าเด็กคนนี้ เด็กเขาก็ไม่ชอบเราเหมือนกัน เหมือนเราขว้างบลูมเบอร์แรงแล้วก็กลับมาหา การเป็นครูจะต้องมีความเป็นกลางเพราะเด็กเขาจะรับรู้ได้” (ครูคนที่ 1)

“ผมก็จะเน้นเรื่องการแต่งกาย เลือเสื้อผ้าผม ครูจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีและที่สำคัญเรื่องคุณธรรม คือ การตรงต่อเวลา การรับผิดชอบห้องเรียน การจะสอนให้เป็นแบบอย่างที่ดีได้ครูจะต้องตรงต่อเวลา เด็กก็จะทำตาม ไม่มาสาย ต้องจัดการตัวเองให้ได้” (ผู้อำนวยการคนที่ 1)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูด้านความรู้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร บัณฑิตจะต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านศาสตร์และเทคนิคการสอนตลอดจนรู้จักประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่ เข้าใจแนวคิดจิตวิทยาเกี่ยวกับผู้เรียนและการประยุกต์ใช้เพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม นำหลักการมาใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจหรือการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รู้หลักการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเหมาะสม คิดวิเคราะห์หาคำชี้วัดรวมถึงเนื้อหาวิชาที่ตัวเองสอนนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นไปตามที่ สมชาย เบ็ญจวรรณ และคณะ (2565) กล่าวว่า สมรรถนะประจำสายงานของครู คือ การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน นอกจากนี้ จะต้องเป็นผู้ก้าวทันองค์ความรู้ต่างๆ ทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังที่ สอดคล้องกับ รุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล และคณะ (2566) ที่ศึกษาวิจัยและพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของครูปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กด้านสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านองค์ความรู้/ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาศูนย์ปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการพัฒนาผู้เรียนและด้านการพัฒนาตนเอง

2. จากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูด้านเจตคติ แสดงให้เห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตจะต้องมีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ กระตือรือร้นและมุ่งมั่นเพื่อที่จะพัฒนาตนเองทั้งด้านทักษะวิชาการและทักษะชีวิตโดยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มีเจตคติเชิงบวกต่ออาชีพครู รักและศรัทธาว่าอาชีพครูสามารถสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับตัวเองได้ เติบโตเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นครูไว้สูงสุด เป็นครูที่สามารถสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยให้กับนักเรียน กล่าวคือ เป็นกัลยาณมิตร เป็นโค้ช เป็นผู้อำนวยการจัดกระบวนการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมและอยากเรียนรู้อยู่เสมอ สอดคล้องกับ ฐกร พงษ์ปฐน และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูในช่วงยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) พบว่า หนึ่งในแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู คือ การส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูด้วยการค้นพบและศรัทธาในตน เช่นเดียวกับ วิษณุ บัวเทศ (2559) ที่ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูช่วงอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 21 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างที่พบว่า

หนึ่งในกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูช่างอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 21 คือ การเสริมสร้างความรัก ความผูกพัน ของครูช่างอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดความศรัทธาและความรับผิดชอบในวิชาชีพครู

3. จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อความต้องการด้านสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิตสาขาวิชาชีพครูด้านทักษะ แสดงให้เห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตจะต้องเป็นผู้มีทักษะการสื่อสาร ระหว่างเพื่อนครู ผู้อำนวยการ นักเรียนรวมถึงผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีเทคนิคที่หลากหลายในการจัดการ เรียนรู้และมีทักษะการควบคุมชั้นเรียน มีสื่อการสอนที่ดึงดูดผู้เรียนให้สนใจและอยากเรียนรู้ เน้นการปฏิบัติ มากกว่าการให้ความรู้หรือทฤษฎีอย่างเดียว สามารถนำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนได้ เช่น Youtube Tiktok เป็นต้น สอดคล้องกับ ศิริภัสสร อินทรพาณิชย์ และ อดุลย์ สนั่นเอื้อเม้งไธสง (2566) ที่ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้แก่ 1) ประยุ กต์องค์ความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล 2) สื่อสารอย่างมีทักษะทางภาษาและมีความฉลาดรู้ดิจิทัล และมีทักษะศตวรรษที่ 21 3) ปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูและ 4) มีบุคลิกภาพ ความเป็นครูทางด้านคอมพิวเตอร์

4. จากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อสมรรถนะบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขา วิชาชีพครูด้านจริยธรรม แสดงให้เห็นว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตจะต้องเป็นผู้มีจิตอาสาโดยไม่คำนึงถึงแต่ ค่าตอบแทน มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ประพฤติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน เช่น การอยู่อย่างพอเพียง รู้จักอดออม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น สอดคล้องกับ Chaaban, et al. (2023) ที่ศึกษา ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า บัณฑิต ครูจะต้องเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมต่อนักเรียนและเพื่อนร่วมงานรวมถึงในสังคมเพราะ เมื่อครูมีความน่าเชื่อถือ ประพฤติสุจริตจะทำให้เป็นคนหนึ่งที่ทุ่มเทและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ อีกทั้ง ต้องแต่งกายให้ถูก ระเบียบสมกับคนเป็นครู ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของราชการและกฎกติกาของโรงเรียน เช่น ไม่มาโรงเรียนสาย ยืน ต้อนรับนักเรียนในช่วงเช้า เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่มีอคติ สอดคล้อง กับ ธนกฤต อึ้งน้อย และ อนุชา กอนพวง (2564) ที่สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตาม แนวคิดของโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า สมรรถนะที่จำเป็นของครูกลุ่มสมรรถนะหลักประกอบด้วย 1) สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการพัฒนาตนเอง และสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 นำผลไปใช้เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ที่คาดว่าจะเปิดรับนักศึกษา ในปี พ.ศ. 2567

1.2 นำผลไปใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะการพัฒนา สมรรถนะครูใน 4 ด้าน (ความรู้ เจตคติ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชิงปริมาณร่วมด้วยเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเชิง ประจักษ์และมีกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่

2.2 ควรมีการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นของครูในบริบทเชิงพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดพิจิตร เป็นต้น เพื่อนำมากำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Program Learning Outcome) ภายหลังจากที่ นักศึกษาครูจบหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เอกสารอ้างอิง

- กัญดา อนวงศ์ และคณะ. (2565). ความเข้าใจของผู้ประเมินคุณภาพภายในต่อสาระของเกณฑ์ประกันคุณภาพ การศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน(AUN-QA) ระดับหลักสูตร. *วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)*, 14(28), 28-35.
- ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://edu.kpru.ac.th/ap/e-dms/?nu=downloads&id=705&type=pdf>
- ชัยชน พันธ์จิตร และวริญดา บรรหาร. (2565). หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรฐานสมรรถนะ. *วารสารครุศาสตร์ (ออนไลน์) วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 2(2), 89-102.
- ฐกร พงษ์ปูล และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2565). การพัฒนาสมรรถนะครูในช่วงยุคศตวรรษที่ 21 (พ.ศ. 2561-2580). *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(6), 87-98.
- ฐิตมา ญาณะวงษา และคณะ. (2564). หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอุดมศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 15(2), 279-291.
- ชนกฤต อึ้งน้อย และอนุชา กอนพวง. (2564). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูใหม่ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดโรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(2), 169-180.
- ปาริชาติ บัวเจริญ และ ประภัศสร สมสถาน. (2565). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร. *วารสารปัญญา*, 29(3), 141-155.
- รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล และคณะ. (2566). การวิจัยและพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของครู ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องตามความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 25(1), 195-209.
- วรรณภัทรพร สิริโพธิ์แก้ว, สมประสงค์ เสนารัตน์ และ ชนกร ดรกลมกานต์. (2565). การเปรียบเทียบเกณฑ์การประกันภายในเข้าสู่เกณฑ์การประกันคุณภาพเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน. *Journal of Modern Learning Development*, 7(7), 474-489.
- วิชญ์ บัวเทศ. (2559). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูช่วงอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 21 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *สัททอง: วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทสม.)*, 22(ฉบับพิเศษ), 105-113.
- สมชาย เทพแสง, กันต์ธมณีนญา นฤโฆษิตศิริ และอัจฉริยา เทพแสง. (2566). การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ Outcome-based Education(OBE): กุญแจสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นหลัก. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 2(1), 39-52.
- สิทธิชัย แสงอาทิตย์. (2563). ประสบการณ์การใช้เกณฑ์การประเมินเพื่อรับรองหลักสูตรตามแนวทาง ABET และ AUN-QA. *การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 25 วันที่ 15-17 กรกฎาคม 2563*, CEE01-1-CEE1-9.
- สุทธิพรรณ อธิพงศ์ และคณะ. (2564). ความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา. *Journal of Early Childhood Education Management (ECEM)*, 3(2), 1-10.

- สุวัฒนา สงวนรัตน์ และชวน ภารังกุล. (2564). หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะในสถานศึกษา. *วารสารสิทธิบริหารคน*, 22(2), 351-364.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). *กรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. กรุงเทพฯ: ออนป้า.
- สมชาย เบ็ญจวรรณ, ชลิตา รัตสาร และอดิศักดิ์ ลำดวน. (2565). กัลยาณมิตรธรรม: หลักการสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน. *วารสารพิบูล*, 20(1), 189-206.
- ศิริภัสสร อินทรพาณิชย์ และอดุลย์ สนั่นเอื้อเม้งไธสง. (2566). วิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. *วารสาร มจร อุบลบริหารคน*, 8(2), 1073-1084.
- Chaaban, Y., et al. (2023). *Education Stakeholders' Viewpoints about an ESD Competency Framework: Q Methodology Research*. Retrieved November 15, 2023, from <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1744746/FULLTEXT01.pdf>